

**Міністерство освіти і науки України
Львівський державний університет фізичної культури
імені Івана Боберського**

Кафедра гуманітарних дисциплін

СИЛАБУС

Дисципліни за вибором

УКРАЇНСЬКА НАЦІОЛОГІЯ

для аспірантів спеціальностей 017, 014, 227, 242

Затверджено на засіданні кафедри гуманітарних дисциплін

Протокол № 1 від 31 серпня 2020 року

Завідувач кафедри гуманітарних дисциплін

кандидат історичних наук, професор

О.А. Полянський

© ГРИНІВ О. І., 2020

© Львівський державний університет фізичної культури ім.І.Боберського, 2020

Назва курсу	Українська націологія
Адреса	м.Львів, вул. Костюшка – 11, ауд , згідно з розкладом викладання курсу
Аспірантура, кафедра, за якою закріплена дисципліна	Кафедра гуманітарних дисциплін
Викладачі	Гринів Олег Іванович – доктор філософських наук, професор
Консультації з курсу відбуваються	Щосереди, 15:00 – 16:00 в приміщенні кафедри гуманітарних наук: м. Львів, вул. Костюшка, 11, ауд.206 <i>Онлайн консультації:</i> за попередньою домовленістю Viber в робочі дні з 8:30 до 17:00
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Українська націологія» є вибірковою дисципліною для аспірантів усіх спеціальностей
1. Коротка анотація курсу	Курс розроблено для того, щоб надати майбутнім основи знань для розкриття генези української нації та особливостей її суспільно-політичного, культурного, економічного та геополітичного розвитку. Наголошується на обґрунтуванні цілісної концепції української державності в контексті сучасної національної політики України. Вивчається історія української націології.
2. Мета та завдання курсу	-- подати наукову періодизацію виникнення, становлення та розвитку української нації; викласти історію українських вчень про націю; --узагальнити досвід національного державотворення, традиції української державності, значення боротьби українського народу за її відродження та збереження; --розкрити історію суспільно-політичних, соціально-економічних і духовних процесів на території України, основні етапи українського національно-визвольного руху, його конкретний зміст і організаційні форми, обґрунтувати місце і роль в українській національно-визвольній боротьбі вітчизняних концепцій; --висвітлити зміст і особливості розвитку національної ідеології.
3. Формат курсу	Очний (<i>offline</i>)
4.Очікувані результати	--оволодіти поняттєво-категорійним апаратом і сучасними методами наукового пізнання національних процесів у світі; --з'ясувати сутність, при роду та генезу національних і національно-державних процесів; -виважено та об'єктивно оцінювати роль суб'єктивних чинників у національному й національно-державному розвитку; -знати основні націологічні ідеї вітчизняних істориків, зіставляти їх з ідеями зарубіжних вчених -аргументовано відстоювати свої погляди, брати участь у дискусіях з національного питання;

	<p>-сформувати громадянську позицію, належну політичну культуру;</p> <p>-визначати та застосовувати набуті теоретичні знання, положення, теорії для аналізу національних взаємин.</p>				
Формування програмних компетентностей	<p>Загальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> ЗК. 4. Здатність генерувати нові ідеї, виявляти та вирішувати проблеми, приймати обґрунтовані рішення. ЗК 6. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів), дотримуватися принципів академічної доброчесності. <p>Спеціальні компетентності:</p> <ul style="list-style-type: none"> СК 3. Здатність визначати сучасні тенденції розвитку фізичної культури і спорту в Україні та світі. <p>Програмні результати навчання:</p> <ul style="list-style-type: none"> ПРН 1. Володіти системою знань різних галузей, культурою мислення, критичним використанням світоглядних теорій при розв'язанні соціальних і професійних завдань. ПРН 2. Розуміти стратегію наукового пізнання, уявляти його проблемне поле, формулювати наукові гіпотези, виокремлювати науково-практичні завдання. 				
5. Обсяг курсу	90 годин: 60 год. аудиторних занять (лекції), 30 год. самостійної роботи				
6. Ознаки курсу	Рік викладання	Семестр	Усі спеціальності й напрями	Курс (рік навчання)	Вибіркова
	2020-2021	I		1-й	
7. Пререквізити	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань навчальних курсів: історії України, політології, філософії.				
8. Технічне й програмне забезпечення/обладнання	<p>I. Мультимедійний проектор, комп'ютер.</p> <p>II.1. Навчальна програма з дисципліни.</p> <p>II.2. Комплект лекцій</p> <p>http://repository.ldufk.edu.ua/Репозитарій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури.</p> <ul style="list-style-type: none"> Гринів О. Українська націологія: проблеми теорії. http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5902. Гринів О. Українська націологія: XIX – XX століття: істор. нариси. Львів: Світ, 2005. 288 с. Гринів О. Українська націологія: між світовими війнами. Львів: Світ, 2008. 432 с. Гринів О. Українська націологія: від Другої світової війни до відродження держави: істор. нариси. - Львів: Світ, 2004. 592 с. Гринів О. Українська націологія: становлення та перспективи. - Львів: Світ, 2019. 336 с. 				
Навчальні методи та техніки, які будуть	Передбачено: лекції, презентації самостійно опрацьованого матеріалу, дискусії щодо визначених проблем				

використовуватися під час викладання курсу	
Ключові слова	Нація, державотворення, історичні концепції, національно-визвольна боротьба, національна ідея, національна культура
Лекції	<p>Теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення української націології та періоди її розвитку 2. Нація як суб'єкт суспільного життя. 3. Генеза української нації. 4. Традиції українського національного державотворення. 5. Титульна нація, національні меншини, етнічні групи. 6. Конфлікти у сфері національних відносин. 7. Національна ідентичність після проголошення незалежності України. 8. Соціальна структура нації. 9. Нація в контексті громадянського суспільства. 10. Політичні партії в житті національної спільноти. 11. Національна еліта. 12. Україна в глобалізованому світі. 13. Філософські засади національного оновлення. 14. Національна гідність – запорука ствердження нації і чеснота вільної людини. 15. Культура української національної спільноти 16. Національна ідея – орієнтир державного самоствердження нації 17. Ідеологія національного визволення і державотворення. 18. Національна держава як ідеал нації 19. Культурно-цивілізаційна самовизначеність українства 20. Українська нація в історичному вимірі. 21. Основні напрями донаціональних пошуків в українській політологічній думці (10-60 рр. XIX ст.). 22. Обґрунтування окремішності українців як спільноти у науковій спадщині М.Костомарова 23. М. Драгоманов як один з фундаторів української націології. 24. Розвиток української націології в творчості Івана Франка. 25. Правові засади відновлення національної держави в концепції Миколи Міхновського 26. Націософія Михайла Грушевського 27. Уроки національно-визвольних змагань (соціально-політичні аспекти) 28. Українська нація в боротьбі за самозбереження. 29. Фундаментальні засади української націології 30. Націологія як теретичне обґрунтування державотворення: Проблеми націогенези й геополітики на сучасному етапі.
Самостійна робота	<p>Теми:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Націософія «Історії Русів» 2. Обґрунтування відродження держави Ю.Бачинським. 3. Д.Донцов Про незалежну Україну як втілення національної ідеї. 4. Радянська влада на українських землях: неоднозначні підходи й висновки.

	<ol style="list-style-type: none"> 5. Національно-державне відродження в концепції трудової класократичної монархії В.Липинського 6. Українська нація під більшовицьким поневоленням: комуністичні і соціалістичні підходи. 7. Самостійна Україна в концепції С.Рудницького 8. Традиціоналізм Ю.Липи. 9. Концепції революційного націоналізму. 10. Націологічні проблеми в концепції колектократії В.Винниченка 11. Проблеми націології в українській історіографії 12. Розвиток націології в контексті суміжних наук 13. Етнопсихологічні проблеми української націології 14. Формування української модерної нації 15. Нація і громадянське суспільство
Підсумковий контроль, форма	Залік у кінці I семестру Комбінований
Критерії оцінювання окремо для кожного виду навчальної діяльності)	Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за таким співвідношенням: а) за конспекти –25; б) за самостійну роботу –25; за відповіді на заліку –50. Підсумкова максимальна кількість балів –100.
Питання до заліку	<ol style="list-style-type: none"> 1. Виникнення української націології та періоди її розвитку 2. Перші доціологічні ідеї. 3. Націософія «Історії Русів» 4. Зародження української етнопсихології. М.Костомаров. 5. Проблеми націології в науковій спадщині О.Потєбні. 6. Націологічні проблеми в історичній спадщині В.Антоновича. 7. М. Драгоманов про націоналізм і космополітизм. 8. І.Франко про національну окремішність і єдність. 9. Проблеми національного самоусвідомлення в науковій і художній спадщині І.Франка 10. І.Франко про взаємини українців з іншими народами. 11. Національний ідеал в обґрунтуванні І.Франка 12. Фази розвитку українського питання в обґрунтуванні І.Франка. 13. «Україна irredenta» Ю.Бачинського в критиці М.Драгоманова та І.Франка 14. Правові засади відновлення національної держави у концепції М.Міхновського. 15. Д.Донцов про незалежну Україну як втілення національної ідеї. 16. Ставлення Д.Донцова до марксистських поглядів на національні проблеми. 17. Обґрунтування Д.Донцовим перспектив українського національного відродження. 18. Генеза українського народу в історичній концепції М.Грушевського. 19. М.Грушевський про широку автономію України в федеративному зв'язку з демократичною Росією

	<p>20. Концепція «Великої України» М. Грушевського.</p> <p>21. Україна в перспективі національно-державного відродження після поразки національно-визвольних змагань.</p> <p>22. Національно-державне відродження в концепції трудової класократичної монархії В. Липинського.</p> <p>23. Національна аристократія та основні методи її організації в трактуванні В. Липинського.</p> <p>24. Уроки національно-визвольних змагань в ірраціоналізмі Д. Донцова.</p> <p>25. Д. Донцов про провансальство як світогляд національного занепаду.</p> <p>26. Концепція формування національної провідної верстви Д. Донцова.</p> <p>27. Концепція націократії М. Сціборського.</p> <p>28. Чинний націоналізм Д. Донцова.</p> <p>29. Концепція України у «всесвітній федерації радянських республік».</p> <p>30. В. Кучабський про антиукраїнську політику окупантів.</p> <p>31. Українська нація під більшовицьким поневоленням</p> <p>32. Європеїзація України в концепції азійського ренесансу М. Хвильового.</p> <p>33. Українське населення Закарпаття: проблеми національного самоусвідомлення.</p> <p>34. Генеза української нації (дискусія 30-х років ХХ ст.)</p> <p>35. Україна в геополітичному просторі (концепція С. Рудницького).</p> <p>36. Традиціоналізм Ю. Липи.</p> <p>37. Праця «Призначення України» Ю. Липи.</p> <p>38. Праця «Розподіл Росії» Ю. Липи.</p> <p>39. Українські генеральні ідеї в обґрунтуванні Ю. Липи.</p> <p>40. Теорія нації В. Старосольського.</p> <p>41. Націологічні проблеми правознавства.</p> <p>С. Дністрянський.</p> <p>42. Національна духовність у спадщині Д. Чижевського.</p> <p>43. Духовність української нації з погляду модерної психології. Я. Ярема.</p> <p>44. Структура націології в трактуванні О. І. Бочковського.</p> <p>45. Побудова самостійної України в контексті емансипації поневолених народів. П. Полтава.</p> <p>46. Національна ідея – основна категорія концепції П. Полтави.</p> <p>47. П. Полтава ідею нації в системі основних суперечностей світу.</p> <p>48. Колоніальна політика СРСР проти національної ідеї. П. Полтава.</p> <p>49. Національна революція як єдиний шлях до визволення у трактуванні революційного націоналізму.</p> <p>50. Революційний націоналізм про спільний визвольний фронт поневолених народів.</p> <p>51. Україна як світова проблема в ідеології революційного націоналізму.</p> <p>52. Несумісність комунізму з правами нації та людини:</p>
--	---

трактування ідеологів революційного націоналізму.

53. Націологічні проблеми в концепції колектократії В.Винниченка.

54. Революційно-демократична концепція І.Багряного визволення українського народу.

55. І.Багряний про національну ідею з погляду революційної демократії.

56. Українська державна нація в обґрунтуванні Д.Квітковського.

57. І.Дзюба про інтернаціоналізм як прикриття русифікації.

58. Утвердження національної самосвідомості: трактування В. Мороза.

59. Національна культура при тоталітарному режимі в обґрунтуванні І.Геля.

60. Український національний рух опору повоєнного часу.

61. Проблеми націології в українській історіографії. М.Брайчевський.

62. Бездержавність як національне тавро. Б.Цимбалістий.

63. Б.Цимбалістий про проблеми політичної культури українців.

64. Історичний україноцентризм у теософській концепції Л.Силенка.

65. Етнічні меншини в Україні.

66. Українство в діаспорі.

67. Галичанство як історично-психологічний феномен.

68. Екзистенціальний вимір української історії.

69. Характерологія українського народу: концепція О.Кульчицького

70. Український національний виховний ідеал. Г.Ващенко.

71. Проблеми націології в наукових дослідженнях Л.Ребета.

72. Формування української модерної нації

73. І.Дзюба про роль України у світі.

74. І.Дзюба про роль української культури та її перспективи на світовому тлі.

75. Дві національні ідеї та національні месіанізми у трактуванні І.Дзюби.

76. Національна ідея і проблеми національної ідеології

77. Етнос і нація.

78. Національна ідея і державна ідеологія.

79. Джерела української національної ідеї.

80. Нація як суб'єкт суспільного життя.

81. Національнепитання і національний суверенітет.

82. Наукові засади української етногенези.

83. Феномен «держави в державі» у трактуванні Є.Маланюка.

84. Утвердження українського народу як політичної нації.

85. Російська національна меншина в процесі інтеграції в українську політичну націю

86. Самоідентифікація українців: історично-теоретичний підхід.

87. Громадянське суспільство як соціальна організація

	<p>нації.</p> <p>88. Збереження національної ідентичності в процесі глобалізації.</p> <p>89. Взаємозв'язок громадянського суспільства й національної держави на засадах права.</p> <p>90. Національна еліта як суб'єкт модернізації України.</p> <p>91. Модернізація України в контексті глобальних процесів.</p> <p>92. Подолання негативних наслідків глобалізації в національному масштабі.</p> <p>93. Українська «філософія серця» як прагнення до свободи і гармонії.</p> <p>94. Традиції української національної гідності.</p> <p>95. Українська культура у світовому контексті.</p> <p>96. Політична культура української нації.</p> <p>97. Пошуки ідеалу національної самостійності.</p> <p>98. Українська РСР – квазісуверенна держава.</p> <p>99. Національно-державна ідея на засадах людиноцентризму.</p> <p>100. Українська національна ідея в боротьбі проти російської Імперської ідеї.</p>
<p>Література та ресурси</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бедебега І. Національне прозіння українців- Харків, 2012. 2. Бочковський Ю. Вступ до націології.-Мюнхен, 1991-1992. 3. Донцов Д. Історія розвитку української національної ідеї. Київ, 1991. 4. Кремень В.Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум.—Київ: Грамота, 2007. 5. Мала енциклопедія етнодержавознавства.—Київ: Довіра:Генега, 1996. 6. Націоналізм: Антологія.3-те вид./Упоряд. О.Проценко, В.Лісовий.—Київ: ВД «Простір»,«Смолоскип», 2010. 7. Міхновський М. Суспільно-політичні твори.—Київ:Смолоскип, 2015. 8. Плохій С. Походження слов'янських націй. Домодерні ідентичності в Україні, Росії та Білорусії. - Київ: Критика, 2015. 9. Радевич–Винницький Я.: від мови до нації.—Дрогобич, 1997. 10. Україна: інтелект нації на межі століть.—Київ: ІВЦ «Інтелект», 2000. <p>13. Бібліотека Львівського державного університету фізичної культури http://repository.ldufk.edu.ua</p> <hr/> <p>14. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua</p>
<p>Методичне забезпечення</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Гринів О. Українська націологія: проблеми теорії : курс лекцій для аспірантів / Олег Гринів. - Львів : [б. в.], 2016. - 675 с..http://repository.ldufk.edu.ua/handle/34606048/5902 • Гринів О. Українська націологія: між світовими війнами. Львів: Світ, 2008. 432с. • Гринів О. Українська націологія: від Другої світової війни

	<p>до відродження держави: істор.нариси. - Львів: Світ, 2004. 592 с.</p> <ul style="list-style-type: none">• Гринів О. Українська націологія: становлення та перспективи.—Львів: Світ, 2019. 336 с.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде видано після його завершення